

แนวทางการขับเคลื่อนกองทัพไทยสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล

Approaches to Propel the Royal Thai Armed Forces to Become Digital Armed Forces

บทความวิชาการ

ธราทิพย์ กัลยาณมิตร

Tharathip kalyanamiytra

กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
กรุงเทพฯ ประเทศไทย 10400

Strategic and Security Research Studies Division, Strategic Studies Center,
National Defence Studies Institute, Bangkok, Thailand 10400

E-mail: tharathip.th@gmail.com

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ของโลก โดยเทคโนโลยีส่วนใหญ่ในปัจจุบันจะมีระบบประมวลผลที่ชาญฉลาดและมีความเป็นอัตโนมัติ มีปริมาณข้อมูลในฐานข้อมูลที่มีขนาดใหญ่สามารถนำไปวิเคราะห์หรือคาดการณ์สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ กองทัพไทยได้พัฒนาศักยภาพเพื่อตอบสนองนโยบายการเป็นรัฐบาลดิจิทัลของรัฐบาล โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์กองบัญชาการกองทัพไทย คือ “เป็น *DIGITAL Headquarters* ภายใน พ.ศ.2565 และมุ่งสู่การเป็น *SMART Headquarters* ภายใน พ.ศ.2580” ซึ่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้มีนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดและนโยบายที่เกี่ยวข้องสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล 2) เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกองทัพสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนกองทัพไทยสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล

วันที่รับบทความ: 22 มี.ค.64

วันที่แก้ไขบทความ: 2 เม.ย.64

วันที่ตอบรับบทความ: 7 เม.ย.64

ข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนกองทัพไทย สู่การเป็นกองทัพดิจิทัลเมื่อพิจารณาตามกรอบการบริหาร 4M ประกอบด้วย **ด้านการบริหารจัดการและกำกับดูแล (Management)** ได้แก่ 1) จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบหลักเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเป็นกองทัพดิจิทัล 2) จัดทำแผนการพัฒนากองทัพดิจิทัลเป็นระยะ ๆ 3) จัดทำและพัฒนาระบบ/คู่มือปฏิบัติงานสำหรับใช้ในระบบต่าง ๆ ที่จะมีการพัฒนาหรือปรับปรุงขึ้นใหม่ 4) สร้างกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ 5) เตรียมแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น 6) มีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล 7) พัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์อย่างต่อเนื่อง 8) มีระบบเชื่อมต่อข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทั้งหน่วยงานภายในกองทัพไทยและเหล่าทัพ และ 9) สร้างภาคีความร่วมมือทางดิจิทัลระหว่างภายในกองทัพ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ด้านกำลังพล (Man) ได้แก่ 1) ปรับแนวความคิดในการก้าวไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัลของกำลังพลภายในกองทัพ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงไปจนถึงระดับปฏิบัติ 2) พัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้มีศักยภาพด้านดิจิทัล และ 3) พัฒนาการบริหารทรัพยากรมนุษย์

ด้านเครื่องมือและระบบเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ (Materials) ได้แก่ 1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูง 2) มุ่งพัฒนา Digital Service Platform และ Application 3) นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้งานในโครงการนำร่องต่าง ๆ ของกองทัพ และ 4) พัฒนาศักยภาพเทคโนโลยีสารสนเทศด้านไซเบอร์ของกองทัพไทยและ

ด้านงบประมาณ (Money) ได้แก่ 1) จัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการภายใต้ Roadmap การพัฒนาไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล และ 2) จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับการวางระบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านดิจิทัล

คำสำคัญ: แนวทางการขับเคลื่อน, กองทัพดิจิทัล, ดิจิทัล

Abstract

Today's technological changes have created an impact on various global dimensions. Most of the current technologies now have a smart and automated processing system to operate on large-scale data, consequently enhancing its capabilities to analyse or forecast probable future situations. The Royal Thai Armed Forces has been developing its potential to respond to the digital government and has set the Royal Thai Armed Forces Headquarters' vision to become "Digital Headquarters by 2022 and the SMART Headquarters by 2037" respectively. To achieve that vision, Chief of Defence Forces has implemented policies to ensure that the Royal Thai Armed Forces can become Digital Armed Forces. The objectives of this study are: 1) to study concepts and policies related to the process of becoming Digital Armed Forces; 2) to analyse the environment of the Royal Thai Armed Forces and 3) to recommend approaches to propel the Royal Thai Armed Forces to become Digital Armed Forces.

Approaches to propel the Royal Thai Armed Forces to become Digital Armed Forces, based on 4M management framework, are **Management**; consisting of 1) establishing a primary agency to implement Digitalisation of the Armed Forces Strategy, 2) preparing a Digital Armed Forces Development Plan in different phases, 3) preparing

and developing regulations and operation manuals for systems which are going to be developed or improved, 4) setting up rules and regulations consistent with diverse contexts, 5) formulating an incident plan for any probable situations, 6) providing data security, 7) advancing cybersecurity systems, 8) providing data synchronisation systems both within the Royal Thai Armed Forces Headquarters and Armed Forces, and 9) creating a digital partnership league among the Armed Forces, government agencies and private agencies nationally and internationally; **Man**; consisting of 1) adjusting the mindset of all the Armed Forces personnel, from the executive level to operation officers, to become Digital Armed Forces, 2) placing priority on Human Resource Development to enhance digital potential, as well as 3) Human Resource Management, **Materials**; consisting of 1) developing high efficiency infrastructure, 2) continuing commitment on digital service platform and application development, 3) applying Digital to Armed Forces pilot projects, and 4) enhancing the potential of the Royal Thai Armed Forces on information and cyber technologies, and **Money**; which consists of 1) budgets allocation in accordance with the Roadmap to become Digital Armed Forces, and 2) sufficient budgets for setting up a system for basic digital infrastructures.

Keywords: Approaches to propel, Digital Armed Forces, Digital

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ของโลก โดยเทคโนโลยีส่วนใหญ่ในปัจจุบันจะมีระบบประมวลผลที่ชาญฉลาดและมีความเป็นอัตโนมัติ มีปริมาณข้อมูลในฐานข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ สามารถนำไปวิเคราะห์หรือคาดการณ์สถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโทรศัพท์ที่มีขนาดเล็กลง ซึ่งทำให้สามารถพกพาและเคลื่อนที่ไปได้ทุกที่ (สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน), 2560, น.7) เมื่อพิจารณาถึงคำว่า “Disrupt” จะหมายถึง ชัด ขว้าง กัดขวาง หรือเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงให้เปลี่ยนไปจากสถานะที่ดำรงอยู่ การที่เราเรียกเทคโนโลยีใหม่ๆ ว่า “Disruptive Technologies” ก็หมายถึงเทคโนโลยีที่ทำให้หลายสิ่งเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเป็นอยู่ ประการสำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนี้ จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันอย่างรุนแรง ดังตัวอย่างเช่น **กรณีที่ 1** บริษัทโกดัก (Kodak) ที่เป็นบริษัทแรกในโลกที่ค้นพบเทคโนโลยีการถ่ายภาพด้วยระบบดิจิทัล และมีสัดส่วนยอดขายฟิล์มถ่ายรูปกว่าร้อยละ 90 รวมถึงกล้องฟิล์มร้อยละ 85 ของตลาดสหรัฐอเมริกา ตัดสินใจยกเลิกโครงการการผลิตกล้องดิจิทัล ในขณะที่บริษัท Sony และ Fuji ได้มีการนำเทคโนโลยีกล้องดิจิทัลออกสู่ตลาด ทำให้บริษัทโกดักยอดขายตกลงและล้มละลายในปี ค.ศ.2011 ซึ่งนับตั้งแต่ปี ค.ศ.2003 เป็นต้นมา ถือเป็นยุคของกล้องดิจิทัล ซึ่งมียอดขายสูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่ในที่สุดเมื่อมีการพัฒนามาถึงยุคของ Smartphone ก็ส่งผลให้ตลาดกล้องดิจิทัลถูก Disrupt อีกครั้ง จนทำให้ยอดขายกล้องดิจิทัลตกลงในปี ค.ศ.2011 เนื่องจากคนหันมาถ่ายภาพจากโทรศัพท์กันแพร่หลายมากขึ้น **กรณีที่ 2** ระบบยานยนต์ไร้คนขับ (Autonomous Vehicle) กำลังเป็นที่จับตามองจากการ Disrupt ของอุตสาหกรรมยานยนต์

ซึ่งระบบจะการใช้การเคลื่อนที่ด้วย GPS และ Sensor ส่งผลให้ในอนาคตอุบัติเหตุบนท้องถนนจะลดลง และทำให้อาชีพบางอย่าง เช่น คนขับรถบรรทุก ขี้มน้ำมัน ร้านอาหารร้านสะดวกซื้อตามขี้มน้ำมันจะลดลงเช่นเดียวกัน **กรณีที่ 3** Financial Technology: FinTech คือ กลุ่มธุรกิจที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ามาทำให้การบริการที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการลงทุนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การทำธุรกรรมรับ-จ่าย-โอนเงินออนไลน์ของธนาคารหรือการวิเคราะห์ข้อมูลหุ้นเพื่อช่วยการตัดสินใจของนักลงทุน โดยบริการเหล่านี้จะอยู่ในรูปแบบของบริการออนไลน์ทั้งสิ้น FinTech จะทำให้เกิดการ Disrupt แก่พนักงานธนาคารที่จะต้องตกงาน เมื่อธุรกรรมต่าง ๆ สามารถทำได้ผ่านช่องทางออนไลน์ (เกรียงไกร เจริญกุล, 2562)

จากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ก็เป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญที่ประชาคมโลกพิจารณา และได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ที่ประเทศต่าง ๆ ทั้ง 189 ประเทศ เห็นพ้องต้องกันในการตั้งเป้าหมายการพัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับสากลที่ทุกประเทศจะดำเนินการร่วมกันใช้เป็นทิศทางในการพัฒนาประเทศ (ตั้งแต่กันยายน 2558-สิงหาคม 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี) โดยเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษมีกระบวนทัศน์ในเรื่อง “การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)” โดยมีเป้าหมายทั้งสิ้น 17 ข้อ ได้แก่ 1) ขจัดความยากจน 2) ขจัดความหิวโหย 3) มีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี 4) การศึกษาที่เท่าเทียม 5) ความเท่าเทียมทางเพศ 6) การจัดการน้ำและสุขาภิบาล 7) พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้ 8) การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ 9) อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน 10) ลดความเหลื่อมล้ำ 11) เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน 12) แผนการบริโภค

และการผลิตที่ยั่งยืน 13) การรับมือการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ 14) การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล 15) การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก 16) สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก และ 17) ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป้าหมายทั้ง 17 ข้อนี้ จะเป็นแนวทางการพัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับสากล (UN ประเทศไทย, ม.ป.ป., หน้า 1)

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลก็ได้พิจารณาถึงความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดังกล่าว และมุ่งที่จะพัฒนาการบริหารหน่วยงานภาครัฐให้ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” ดังปรากฏอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) ด้านที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐ โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว (ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580), 2561, เล่ม 135) โดยรัฐบาลมุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ในปัจจุบัน มาปรับใช้กับการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการภาครัฐ การให้บริการประชาชน รวมไปถึงการแก้ไขปัญหา อุปสรรค หรือความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้รูปแบบการทำงาน การให้บริการและการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ มีความเป็นรัฐบาลดิจิทัลมากยิ่งขึ้น (สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน), 2560, น.7)

อย่างไรก็ตาม การนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาปรับใช้กับการทำงานหรือการให้บริการของหน่วยงานเพียงอย่างเดียวอาจไม่ได้นำไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลโดยสมบูรณ์ได้ เนื่องจากมีหลายองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนของรัฐบาล ผู้บริหารระดับสูง การมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งภาครัฐกิจและภาคประชาชน หน่วยงานระดับนานาชาติหลายองค์กร เช่น องค์กรสหประชาชาติ (United Nations) ธนาคารโลก (World Bank) บริษัท Gartner Deloitte เป็นต้น ได้มีการจัดทำกรอบแนวคิดที่เหมาะสมของการพัฒนาสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล ซึ่งกรอบแนวคิดเหล่านี้เป็นแนวทางที่รัฐบาลแต่ละประเทศสามารถนำมาปรับใช้กับการจัดทำนโยบายและโครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศ เช่นเดียวกับการเลือกเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมมาปรับใช้ในแต่ละช่วงของการพัฒนารัฐบาลเพื่อมุ่งสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่สมบูรณ์ หลายประเทศทั่วโลกอาศัยกรอบแนวคิดที่เหมาะสมเพื่อพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารัฐบาลประเทศของตน บางประเทศเริ่มต้นจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงดิจิทัล เพื่อผลักดันการดำเนินการให้บริการ และการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ ขณะที่บางประเทศเริ่มต้นจากการสนับสนุนการเข้าถึงและการใช้งานบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาคประชาชนและภาคเอกชน เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการประสานและเชื่อมโยงระหว่างบริการโดยรัฐและเอกชน แต่ไม่ว่าการดำเนินการในรูปแบบใดทั้งหมดนี้ก็เพื่อการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการเพื่อผลักดันไปสู่การให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์กรมหาชน), 2560, น.13)

สำหรับกองทัพไทย ได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดังกล่าวว่า อาจจะนำมาซึ่งภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นต่อความมั่นคงในอนาคต เช่น ภัยคุกคาม

ด้านไซเบอร์ การโจรกรรมข้อมูล การปลอมแปลงเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการทำวิดีโอปลอมเพื่อลดความน่าเชื่อถือของกองทัพ และผู้นำประเทศ เป็นต้น ในขณะที่ กองทัพก็พยายามพัฒนาศักยภาพเพื่อตอบสนองนโยบายการเป็นรัฐบาลดิจิทัลของรัฐบาล โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์กองบัญชาการกองทัพไทย คือ “เป็น *DIGITAL Headquarters* ภายใน พ.ศ.2565 และมุ่งสู่การเป็น *SMART Headquarters* ภายใน พ.ศ.2580” ซึ่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล เช่น พัฒนาขีดความสามารถเทคโนโลยีทางการทหาร สนับสนุนการปฏิบัติการข่าวสารและปฏิบัติการไซเบอร์โดยใช้ขีดความสามารถของการปฏิบัติการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เร่งรัดพัฒนาองค์ความรู้และความตระหนักรู้ด้านไซเบอร์ให้กับกำลังพลกองทัพไทย พัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและสนับสนุนการจัดทำข้อมูลภาครัฐและการปฏิบัติงานด้วยข้อมูลดิจิทัล เป็นต้น (กองบัญชาการกองทัพไทย, กรมยุทธการทหาร, 2562, น.24-28)

สาระสำคัญของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล จากการทบทวนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสู่การเป็นกองทัพดิจิทัลทั้ง 7 ฉบับ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ชาติ (2561-2580) 2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 3) พิมพ์เขียวและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อน Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน 4) พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.2562 5) แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 6) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ.2560-2564 และ 7) แผนปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกองทัพไทย พ.ศ.2562-2564 ดังรายละเอียดข้างต้นที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า แต่ละนโยบายได้มุ่งให้ทุกหน่วยงานภาครัฐ (รวมทั้งกองทัพ) มุ่งพัฒนาหน่วยงานให้ไปสู่การเป็นหน่วยงานดิจิทัล โดยให้ความสำคัญกับประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ให้มีการยกระดับประสิทธิภาพภาครัฐ และการสร้างรัฐที่น่าเชื่อถือ โดยการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ อำนาจหน้าที่ และรูปแบบการปฏิบัติราชการของแต่ละหน่วยงานให้มีความเป็นดิจิทัลมากขึ้น

2. ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงาน ของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกันเพื่อสร้างระบบราชการ แบบไร้รอยต่อ โดยให้หน่วยงานของรัฐเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยน ข้อมูลระหว่างกัน ลดการเกิดข้อมูลซ้ำซ้อน มีระบบบริหารจัดการข้อมูล รวมถึงการกำหนดให้มีธรรมาภิบาลข้อมูล ภาครัฐด้วย

3. ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบการบริหารงานของรัฐบาลสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ ให้มีขีดสมรรถนะสูง โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุม ทั่วประเทศ รวมถึงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร และการพัฒนาด้านไซเบอร์

4. ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคล ภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรให้พร้อมเข้าสู่ยุคดิจิทัล ยึดหลัก คุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ ในการปฏิบัติหน้าที่

5. ให้มีการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล และ ให้มีศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถ เข้าถึงและร่วมตรวจสอบการทำงานภาครัฐ

6. ให้ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางโดยสนับสนุนและ ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐเชื่อมโยงบริการดิจิทัลเพื่อให้ บริการประชาชนในรูปแบบ One Stop Service (OSS)

7. ให้มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาไปสู่การเป็นหน่วยงานดิจิทัล โดยมีความสอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และหรือแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์องค์กรเพื่อขับเคลื่อนไปสู่การเป็น กองทัพดิจิทัล สำหรับบริบทของกองทัพ เมื่อพิจารณา

จากแนวโน้มภัยคุกคามในยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป โดยมีความซับซ้อนและทวีความรุนแรงมากขึ้น ประกอบกับ เริ่มมีการนำการแข่งขันด้านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence: AI) โดยนำ AI เข้ามาแทน การทำงานของมนุษย์ (Labor-Intensive Activities) โดยใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนภัยคุกคามและ สงครามในรูปแบบใหม่ในอนาคต ที่สามารถประมวลผล และใช้ประโยชน์จาก Big Data ตลอดจนความก้าวหน้า ทางอินเทอร์เน็ต ที่สามารถรับส่งข้อมูลได้รวดเร็วยิ่งขึ้น สามารถส่งต่อวิธีการ แนวคิด และอุดมการณ์จากซีกโลกหนึ่ง ไปยังอีกซีกโลกหนึ่งได้อย่างรวดเร็ว จึงสามารถกล่าวได้ว่า ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีส่งผลให้แนวโน้มภัยคุกคาม ของโลกไม่จำกัดในรูปแบบเดิม และผลกระทบที่เกิดขึ้น จากภัยคุกคามต่าง ๆ จะมีผลกระทบเชิงลบในวงกว้าง อย่างรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตามผลกระทบด้านบวกจะทำให้ กองทัพและหน่วยงานต่าง ๆ สามารถจัดการต่อภัยคุกคาม โดยกระทำได้ดีขึ้นและรวดเร็วขึ้นได้เช่นกัน หากมีการเรียนรู้ ที่เท่าทันต่อสถานการณ์และมีการพัฒนาเทคโนโลยี อย่างเท่าทัน ระบบราชการของประเทศ การพัฒนาระบบ ราชการ 4.0 และสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ อันเป็นที่มาของเป้าหมายการดำเนินงานของกองบัญชาการ กองทัพไทยในปี พ.ศ.2565 เป็น “DIGITAL Headquarters” และวิสัยทัศน์ของกองบัญชาการกองทัพไทยปี พ.ศ.2580 เป็น “SMART Headquarters” โดยกองทัพดิจิทัล ต้องเป็นกองบัญชาการที่มีความเป็นเลิศด้านการอำนวยความสะดวก ร่วมด้วยระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI ที่ทันสมัย เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง พัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้เอง ลดการพึ่งพาจากภายนอก การจัดโครงสร้างและระบบ บริหารงานที่มีความอ่อนตัวสูง ปรับเปลี่ยนสถานะเพื่อการ อำนาจการร่วมได้ในหลายภารกิจ การมีระบบการควบคุม บังคับบัญชาด้วยเทคโนโลยี AI มีมาตรฐาน มีฐานข้อมูล สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาได้อย่างถูกต้อง

แม่นยำ ทันเวลา การเป็นกองทัพในพระบรมเดชาภาพ แห่งองค์จอมทัพไทย มีความจงรักภักดี ปกป้องและเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์อย่างเต็มความสามารถ และการเป็นองค์กรที่บริหารจัดการบนพื้นฐานของธรรมาภิบาล เป็นธรรม ตรวจสอบได้ รวมถึงการพัฒนากระบวนการสู่มาตรฐานองค์กรสมรรถนะสูง (กองบัญชาการกองทัพไทย, กรมยุทธการทหาร, 2562)

กองทัพไทยได้มีการวางแผนพัฒนากองบัญชาการ กองทัพไทยด้วยระบบการบริหารองค์การสมัยใหม่ เป็นไปตามแนวคิดการปฏิรูประบบราชการของประเทศ การพัฒนาระบบราชการ 4.0 และสอดคล้องเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของรัฐบาล โดยได้กรุณานุมัติ เป้าหมายการดำเนินงานของกองบัญชาการกองทัพไทย ในปี พ.ศ.2565 เป็น “DIGITAL Headquarters” (DIGITAL HQ) และวิสัยทัศน์ของกองบัญชาการกองทัพไทย ปี พ.ศ.2580 เป็น “SMART Headquarters” (SMART HQ) นอกจากนี้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะได้ ประกาศวิสัยทัศน์ของกองบัญชาการกองทัพไทย ในการเป็น SMART HQ และวาง Roadmap ในการไปสู่เป้าหมายแล้ว ยังได้อนุมัติแนวทางการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายระยะใกล้ ในปี พ.ศ.2565 เป็น DIGITAL HQ ไว้ด้วย แนวทางดังกล่าว ได้กำหนดเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม มุ่งพัฒนาระบบฐาน ข้อมูลทางทหาร Digital Service Platform ระบบประเมิน ความพร้อมของกองทัพ ระบบควบคุมบังคับบัญชาและ อำนาจการร่วมระบบเชื่อมต่อข้อมูลความมั่นคงกับหน่วยงาน ภายนอกกองทัพ ระบบความปลอดภัยไซเบอร์ ระบบงาน ข่าวกรองทางทหาร ระบบงาน และระบบปฏิบัติการด้วย เทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาที่ตั้งและขีดความสามารถ ศูนย์บัญชาการทางทหารไปสู่ Digital Military Commander Center: DMCC การพัฒนากองทัพให้เป็นราชการ 4.0 และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มี Digital Skill สู่ระดับ มาตรฐาน โดยแต่ละเป้าหมายจะถูกวางกรอบด้วย แผนปฏิบัติการ (Action Plan) ซึ่งได้กำหนดเป้าหมาย

ย่อยที่เป็นผลผลิตรายปีตั้งแต่ ปี พ.ศ.2563-2565 เพื่อให้ บรรลุผลลัพธ์ (DIGITAL HQ Out Come) 4 ประการ ได้แก่ 1) Digital Intelligence 2) Digital Cooperation Systems and Digital Decision Support System 3) สำนักงานอัตโนมัติในกระดาด และ 4) ระบบบริหารจัดการ ระบบส่งกำลังบำรุง และระบบเงินงบประมาณเป็น Digital System Out Come โดยทั้ง 4 ประการ จะส่งผล ต่อประสิทธิภาพของงานตาม Core Function แบบทวิ ซึ่งได้แก่ การพิทักษ์เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การรักษาความมั่นคงของรัฐ การป้องกันประเทศ การส่งเสริม ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ และการ พัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน (กองบัญชาการ กองทัพไทย, กรมยุทธการทหาร, 2562)

สำหรับผลการวิเคราะห์องค์การของกองบัญชาการ กองทัพไทย ด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัย ภายนอก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สถาบันวิชาการป้องกัน ประเทศ, ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์, 2562 และเทอดไทย ทิพธานี, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2563)

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบการวิเคราะห์ 7S มาเป็นกรอบในการ วิเคราะห์ซึ่งมีปัจจัยองค์ประกอบ 7 ปัจจัยที่อยู่ในองค์กร ได้แก่ กลยุทธ์ขององค์กร (Strategy) โครงสร้างองค์กร (Structure) ระบบปฏิบัติงาน (System) บุคลากร (Staff) ทักษะ ความรู้ความสามารถ (Skill) รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) ของผู้บริหาร และคุณค่าหรือค่านิยมร่วม (Shared Value) โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร พบจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 จุดแข็ง (Strengths) ประการแรก กองบัญชาการกองทัพไทยมีเป้าหมายการดำเนินงาน ของกองบัญชาการกองทัพไทยในปี พ.ศ.2565 เป็น “DIGITAL Headquarters” และมีวิสัยทัศน์ของกองบัญชาการ

กองทัพไทยปี พ.ศ.2580 เป็น “SMART Headquarters” **ประการที่สอง** ผู้บริหารระดับสูงของกองทัพมีวิสัยทัศน์เพื่อวางสถานะของกองทัพในการเปลี่ยนแปลงไปเป็นกองทัพดิจิทัล และ**ประการที่สาม** ผู้บริหารระดับสูงของกองทัพมีภาวะผู้นำและนำกองทัพไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้วย Strong Leadership

1.2 จุดอ่อน (Weaknesses) **ประการแรก** ระบบทหารมีลักษณะอนุรักษ์นิยม การเปลี่ยนแปลงกองทัพหรือการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัลอาจเป็นเรื่องยาก **ประการที่สอง** ขาดโครงสร้างพื้นฐานทางโครงข่ายดิจิทัล **ประการที่สาม** ระบบงานภายในกองทัพไม่เอื้อต่อการใช้ระบบดิจิทัล เช่น ระบบงานสารบรรณ การลงนามหนังสือ **ประการที่สี่** จำนวนบุคลากรที่เป็นผู้พัฒนา (Developer) มีสัดส่วน ในกองทัพต่ำกว่าที่ควรจะมี **ประการที่ห้า** การขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะการทำงานในด้านดิจิทัล (Digital Skill) **ประการที่หก** กำลังพล หรือ User ของกองทัพส่วนใหญ่ในปัจจุบันมีทักษะด้านดิจิทัล (Digital Skill) อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และ**ประการที่เจ็ด** ขาดการปฏิบัติตามค่านิยมร่วมของ บก.ทท. รวมถึงการปลูกฝังและการถ่ายทอดค่านิยมไปสู่ผู้ปฏิบัติยังไม่ทั่วถึง

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบการวิเคราะห์ PEST มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ประการ ที่อยู่ภายนอกองค์กร และสามารถส่งผลกระทบต่อกิจกรรมหรือประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร ได้แก่ โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ดังต่อไปนี้

2.1 โอกาส (Opportunities) **ประการแรก** รัฐบาลออกกฎหมายที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล เช่น พรบ.การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.2562 **ประการที่สอง** มีข้อกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำระบบบูรณาการข้อมูลดิจิทัลระหว่างกัน **ประการที่สาม** มีข้อกำหนด

ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานรัฐให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล **ประการที่สี่** งบประมาณประจำปีที่ได้รับการจัดสรรอย่างสม่ำเสมอ **ประการที่ห้า** กองทัพมีมิตรประเทศที่มีความร่วมมือด้านความมั่นคง ผ่านทั้งกลไกทวิภาคีหรือพหุภาคี ทั้งในระดับนโยบาย ระดับอำนาจการ และระดับปฏิบัติการ ทั้งในภูมิภาคอาเซียนและนอกภูมิภาคอาเซียน และ**ประการที่หก** เทคโนโลยีและสารสนเทศมีความก้าวหน้า ทำให้สามารถนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนากองทัพไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัลได้

2.2 อุปสรรค(Threats)**ประการแรก**งบประมาณที่กองทัพได้รับการจัดสรรมีความไม่แน่นอน อาจมีการปรับเปลี่ยนหรือเรียกคืนได้ในบางกรณี **ประการที่สอง** การจัดสรรงบประมาณยังไม่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล **ประการที่สาม** ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว (Disruption) ทำให้ทั้งคนและอุปกรณ์ไม่สามารถปรับตัวได้ทัน และ**ประการที่สี่** ขาดการพัฒนา Software ที่จะตอบสนองการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนกองทัพไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล

1. ด้านการบริหารจัดการและกำกับดูแล (Management)

1.1 จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเป็นกองทัพดิจิทัล ซึ่งเบื้องต้นได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนสู่เป้าหมาย DIGITAL HQ ในการติดตามกำกับดูแลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต่าง ๆ เพื่อรายงานให้ผู้บริหารระดับสูงทราบถึงสถานการณ์เปลี่ยนผ่าน รวมถึงเป็นกลไกบูรณาการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาและขับเคลื่อนสู่เป้าหมาย

1.2 จัดทำแผนการพัฒนากองทัพดิจิทัลเป็นเฟสต่าง ๆ ตามปีงบประมาณ รวมถึงพิจารณานำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง Smart Machine หรือ Artificial Intelligence (AI) มาปรับใช้ให้เกิดการบริหารจัดการ นอกจากนี้ควรอาศัยเทคโนโลยี Internet of Things (IoT) เข้ามาช่วยสร้างสภาพแวดล้อมภายในกองทัพเปลี่ยนรูปแบบเป็นดิจิทัลมากยิ่งขึ้น

1.3 จัดทำและพัฒนาระเบียบ/คู่มือปฏิบัติงานสำหรับใช้ในระบบต่าง ๆ ที่จะมีการพัฒนาหรือปรับปรุงขึ้นใหม่ รวมถึงอุปกรณ์เครื่องมือที่ได้จากการสรรหามาใหม่ด้วย

1.4 สร้างกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ โดยมีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย มีความเป็นสากลและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่ไม่เกื้อกูลต่อระบบงานดิจิทัล

1.5 เตรียมแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เช่น เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ระบบดิจิทัล รวมถึงพิจารณานำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความปลอดภัยสาธารณะมาใช้ เช่น เทคโนโลยี Virtual Reality (VR), Augmented Reality (AR) ในการจำลองภาพสถานการณ์เหมือนจริง เป็นต้น

1.6 มีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล โดยไม่อัปโหลดข้อมูลลงระบบ หรือหากมีความจำเป็นต้องอัปโหลดก็ต้องมีการตั้งรหัสการเข้าถึงข้อมูลสำหรับผู้ใช้งาน

1.7 พัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) อย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการแฮ็กข้อมูลทางราชการ การโจมตี การปั่นป่วน การทำให้กองทัพเสื่อมเสียชื่อเสียง โดยจัดทำมาตรฐานความปลอดภัยทางไซเบอร์ รวมถึงปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ทันต่อเหตุการณ์

1.8 มีระบบเชื่อมต่อข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกันทั้งหน่วยงานภายในกองทัพไทยและเหล่าทัพ ตามความจำเป็น รวมถึงพิจารณานำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูล

เพื่อลดความยุ่งยาก เช่น Cloud Computing Block Chain หรือ Distributed Ledger Technology เป็นต้น รวมถึงการมีโครงข่าย Network Centric Operation (NCO) ที่เชื่อมโยงและบูรณาการระบบ เพื่อประสานงาน สั่งการควบคุมอำนวยความสะดวกอย่างรวดเร็ว (Real Time) ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการ

1.9 สร้างภาคีความร่วมมือทางดิจิทัลระหว่างภายในกองทัพ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. ด้านกำลังพล (Man)

2.1 ปรับแนวความคิดในการก้าวไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัลของกำลังพลภายในกองทัพ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงไปจนถึงระดับปฏิบัติ

2.2 พัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้มีศักยภาพด้านดิจิทัล เช่น การจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะดิจิทัล (Digital Skill) และสร้างความตระหนักด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Security) ให้แก่กำลังพล

2.3 พัฒนาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เช่น การปรับปรุงและพัฒนาระบบงานบุคคล เพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงาน

3. ด้านเครื่องมือและระบบเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ (Materials)

3.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุม เช่น ฐานข้อมูล (Database) ระบบ Software หรือเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

3.2 มุ่งพัฒนา Digital Service Platform และ Application เพื่อส่งผ่านข้อมูล (Sharing) ค้นหาข้อมูล (Searching) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Document) ซึ่งสามารถใช้งานได้ง่ายและไม่ซับซ้อน รวมถึงต้องสามารถพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลได้เองหรือสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ เพื่อมุ่งสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในอนาคต

3.3 นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้งานในลักษณะ

โครงการนำร่องต่าง ๆ ของกองทัพ

3.4 พัฒนาศักยภาพเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านไซเบอร์ของกองทัพไทย ให้มีความสามารถในการป้องกัน
ป้องปราม และผนึกกำลังเพื่อการป้องกันประเทศ

4. ด้านงบประมาณ (Money)

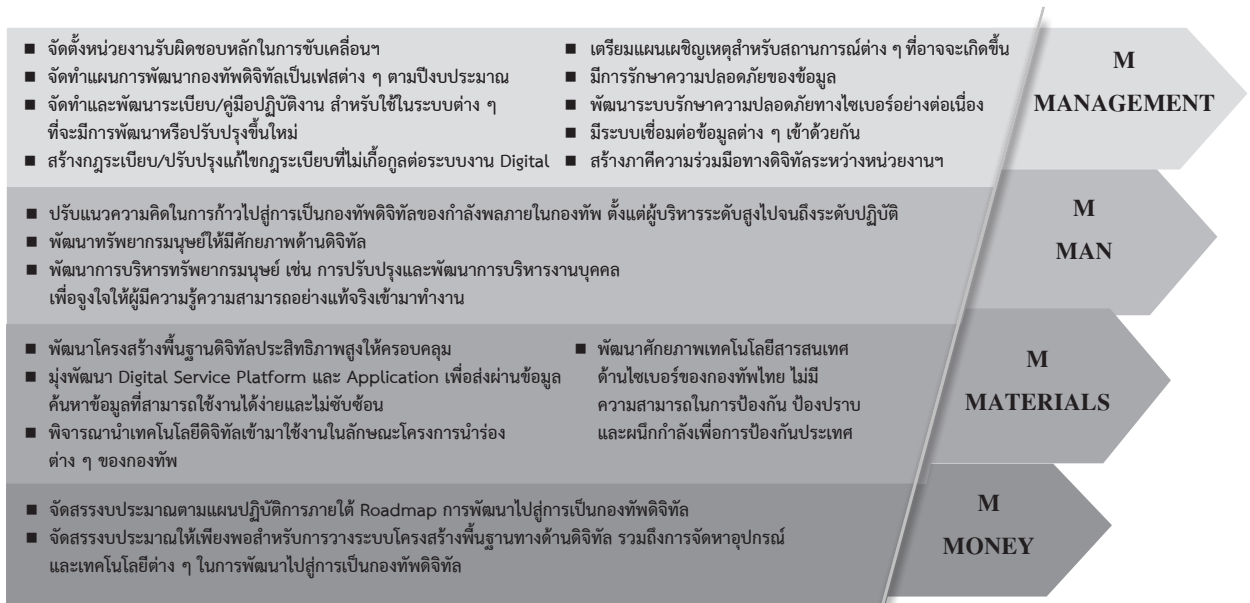
4.1 จัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการ

ภายใต้ Roadmap การพัฒนาไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล

4.2 จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับการ

วางระบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านดิจิทัล รวมถึงการจัดหา
อุปกรณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการพัฒนาไปสู่การเป็น
กองทัพดิจิทัล

ข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนกองทัพไทยสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล

ภาพ ข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนกองทัพไทยสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เพื่อให้การพัฒนาไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล
บรรลุเป้าหมายที่ไว้วางไว้ และเป็นไปตามวิสัยทัศน์ของ
กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพควรดำเนินการดังนี้

1. การปลูกฝังและปรับเปลี่ยนแนวคิดด้านดิจิทัล
ของกำลังพล ความท้าทายสำคัญของการพัฒนาไปสู่การ
เป็นกองทัพดิจิทัลอีกสิ่งหนึ่ง คือ การปรับเปลี่ยนแนวคิด
ด้านดิจิทัลของกำลังพล โดยเริ่มตั้งแต่ผู้บริหารทุกระดับ
ต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation) และ

มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง (Strong Leadership) ในการ
ผลักดันการพัฒนากำลังพลในกองทัพที่มีทักษะแบบเดิม
(Analog Skill) ไปเป็นการมีทักษะดิจิทัล (Digital Skill)
ให้มากขึ้น เมื่อกำลังพลมีการปรับเปลี่ยน วัฒนธรรมองค์กร
ก็จะเปลี่ยนตาม โดยเทคโนโลยีที่มีอยู่จะเป็นเครื่องมือ
ที่จะตอบสนองต่อแนวคิดหรือระบบงานที่เปลี่ยนแปลงไป
ดังนั้น การปลูกฝังและปรับเปลี่ยนแนวคิดด้านดิจิทัล
ของกำลังพลจึงนับเป็นปัจจัยสำคัญและปัจจัยความสำเร็จ
ของการพัฒนาไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล

2. การสร้างภาพลักษณ์และพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นกองบัญชาการที่มีความพร้อมด้านอำนวยการร่วม จากที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้กรุณาวางแผนพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทยด้วยระบบการบริหารองค์การสมัยใหม่โดยมีเป้าหมายเป็น “DIGITAL Headquarters” ในปี พ.ศ.2565 และมีวิสัยทัศน์เป็น “SMART Headquarters” ในปี พ.ศ.2580 โดยกองบัญชาการกองทัพไทยควรสร้างภาพลักษณ์ขององค์การต่อสาธารณะ ที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นกองบัญชาการที่มีความเป็นเลิศด้านการอำนวยการร่วม จากทั้งกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด้วยการมุ่งพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการอำนวยการร่วม การมุ่งพัฒนาระบบการควบคุมบังคับบัญชาที่มีมาตรฐาน และมีฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และมีโครงสร้างและระบบบริหารงานที่มีความอ่อนตัว โดยปรับเปลี่ยนสถานะเพื่อการอำนวยการร่วมได้ในหลายภารกิจ

3. การนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนากระบวนการทำงาน จากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้นพบว่าเทคโนโลยีในปัจจุบันนี้มีศักยภาพสูงมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นระบบประมวลผลที่มีความชาญฉลาด ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ความเป็นอัตโนมัติ ความสามารถในการคาดการณ์สถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งกองทัพสามารถนำเอาเทคโนโลยีเหล่านี้มาปรับใช้ในการปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ของหน่วย ให้มีประสิทธิภาพ แม่นยำ มีความทันสมัย และทันต่อสภาพแวดล้อมของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปมากยิ่งขึ้น

4. การตระหนักถึงภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาของเทคโนโลยี จากกระแสหรือสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่หยุดยั้งของเทคโนโลยี ได้ส่งผลให้รูปแบบ กิจกรรม รวมถึงวิถีชีวิตของประชาชน

ทุกคนรวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเทคโนโลยีสมัยใหม่ถูกใช้เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการติดต่อ สื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล แนวคิด รวมถึงเรื่องของการอุดมการณ์จากซีกโลกหนึ่งไปยังอีกซีกโลกหนึ่งได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าความก้าวหน้าของเทคโนโลยีส่งผลให้แนวโน้มภัยคุกคามของโลกไม่จำกัดในรูปแบบเดิม และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยคุกคามในปัจจุบันนั้น จะส่งผลกระทบต่อในวงกว้างอย่างรวดเร็ว ทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคมวัฒนธรรมและจิตวิทยา มิติด้านการเมือง และมิติด้านการทหารของทุกประเทศทั่วโลก ดังนั้น การตระหนักและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงและวางแผนในการรับมือกับความท้าทายดังกล่าวในอนาคต อีกทั้งกองทัพควรพิจารณาถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มาพร้อมกับการพัฒนาของเทคโนโลยีให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบันและครอบคลุมในทุกด้าน รวมถึงการปรับปรุง และพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ เพื่อขับเคลื่อนกองทัพและประเทศชาติให้มีความมั่นคงต่อไป

5. การพึ่งพาตนเองของกองทัพ หน่วยงานด้านการวิจัยและการพัฒนาของกองทัพควรมุ่งพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติการกิจ ลดการพึ่งพาจากเชิงพาณิชย์ โดยกองทัพ (หน่วยงานด้านวิจัยและพัฒนาการทหาร) ควรพัฒนาเทคโนโลยีที่จำเป็นได้ด้วยตนเอง เช่น ระบบโครงสร้างพื้นฐาน Digital Service Platform หรือ Application รวมถึงกองทัพควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และมิตรประเทศ ในการร่วมกันผลิตเทคโนโลยีต่าง ๆ ภายใต้แนวคิดการพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด และให้ความสำคัญต่อการพึ่งพาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สรุป

แนวทางการขับเคลื่อนกองทัพไทยสู่การเป็นกองทัพดิจิทัลเมื่อพิจารณาตามกรอบการบริหาร 4M ประกอบด้วย **ด้านการบริหารจัดการและกำกับดูแล (Management)** ได้แก่ 1) จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเป็นกองทัพดิจิทัล 2) จัดทำแผนการพัฒนากองทัพดิจิทัลเป็นระยะ ๆ 3) จัดทำและพัฒนาระเบียบ/คู่มือปฏิบัติงาน สำหรับใช้ในระบบต่าง ๆ ที่จะมีการพัฒนาหรือปรับปรุงขึ้นใหม่ 4) สร้างกฎระเบียบที่มีความสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ 5) เตรียมแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น 6) มีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล 7) พัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) อย่างต่อเนื่อง 8) มีระบบเชื่อมต่อข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ของหน่วยงานภายในกองทัพไทยและ 9) สร้างภาคีความร่วมมือทางดิจิทัลระหว่างภายในกองทัพ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน ทั้งในประเทศและ

ต่างประเทศ **ด้านกำลังพล (Man)** ได้แก่ 1) ปรับแนวความคิดในการก้าวไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัลของกำลังพลภายในกองทัพ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงไปจนถึงระดับปฏิบัติ 2) พัฒนาศักยภาพคน 3) พัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัล และ 3) พัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยี **ด้านเครื่องมือและระบบเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ (Materials)** ได้แก่ 1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูง 2) มุ่งพัฒนา Digital Service Platform และ Application 3) นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้งานในโครงการนำร่องต่าง ๆ ของกองทัพ และ 4) พัฒนาศักยภาพเทคโนโลยีสารสนเทศด้านไซเบอร์ของกองทัพไทยและ **ด้านงบประมาณ (Money)** ได้แก่ 1) จัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการภายใต้ Roadmap การพัฒนาไปสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล และ 2) จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับการวางระบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กองบัญชาการกองทัพไทย, กรมยุทธการทหาร. (2562). *นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด/ผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการทางทหาร ประจำปีงบประมาณ 2562*. (อัครา).
- เกรียงไกร เจริญกุล. (2562). *อุตสาหกรรมจะปรับตัวอย่างไรในยุค Disruptive Technology*. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.mreport.co.th/news/industry-movement/010-Industry4-Digital-DisruptiveTechnology>
- _____. (2562). *อุตสาหกรรมจะปรับตัวอย่างไรในยุค Disruptive Technology*. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=wOkdQuHrG-k>
- เทอดไทย ทักษิณ. รองผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการ กรมยุทธการทหาร. (7 เมษายน 2563). สัมภาษณ์.
- “ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580)” (2561, 13 ตุลาคม) *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. หน้า 10.
- สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. (2562). *สรุปผลการประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2563 เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนกองทัพสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล*. ในการประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2563 (น.112-123). กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). (2560). *ร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ.2560-2564*. (อัครา).
- UN ประเทศไทย. (ม.ป.ป.). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2562, จาก <https://www.un.or.th/globalgoals/th/the-goals/>